

Datum: 8.2.2022.

Broj: 02-06-888

Usvajanje Zakona o VSTS-u RS vodi u potpunu pravnu nesigurnost i zarobljavanje pravosuđa

Stvaranjem paralelnih institucija narušila bi se pravna sigurnost i građani bi se ometali u uživanju osnovnih ljudskih prava i sloboda kao što su pravo na ličnu slobodu i sigurnost, pravo na imovinu i sl.

Banja Luka, 8. februar 2022. – Transparency International u Bosni i Hercegovini (TI BiH) upozorava da bi se usvajanjem Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu Republike Srpske (koji bi trebao biti u formi nacrtu pred poslanicima na 20. redovnoj sjednici Narodne skupštine Republike Srpske, stvorio opasan presedan koji bi doveo do pravne nesigurnosti. Usvajanje novog Zakona, koji je u posljednji čas stavljen na dnevni red današnjeg zasjedanja NSRS samo je još jedan u nizu pokušaja rušenja pravnog poretka i uspostave dodatnog zarobljavanja pravosudnih institucija. Vlast u Republici Srpskoj prethodnih mjeseci kreiranjem paralelnih institucija bez osnova očigledno nastoji uspostaviti kontrolu nad svim institucijama i procesima, a sada se kroz imenovanje podobnih sudija i tužilaca nastoji dodatno potkopati sistem vladavine prava.

Podsjećamo, Bosna i Hercegovina već ima Visoki sudski i tužilački savjet (VSTS), koji je osnovan kao nezavisni i samostalni organ, i ima zadatak da obezbijedi nezavisno, nepristrasno i profesionalno pravosuđe. Članovi VSTS-a su sudije i tužiocu sa teritorije cijele BiH, a ovo tijelo ima nadležnost da imenuje sudije i tužioce na državnom, entitetskom, kantonalnom, okružnom, osnovnom i opštinskom nivou, uključujući Brčko Distrikt BiH, sa izuzetkom ustavnih sudova entiteta. Ustav Bosne i Hercegovine predviđa da je BiH pravna država, a pravna država je dužna da svojim građanima garantuje pravnu sigurnost. Pravna sigurnost pak znači da se svaki pojedinac može pouzdati u značenje i predvidivost pozitivnih pravnih propisa, kao i prava i obaveza koji proizilaze iz tih propisa. **Stvaranjem paralelnih institucija i narušavanjem jedinstva u organizaciji i upravljanju pravosuđem narušila bi se pravna sigurnost, i građani bi se ometali u uživanju osnovnih ljudskih prava i sloboda kao što su pravo na ličnu slobodu i sigurnost, pravo na imovinu, pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, itd.**

U zakonodavnoj proceduri pred Parlamentarnom skupštinom BiH se nalaze izmjene i dopune Zakona o VSTS-u, a kako bi se isti uskladio sa preporukama Venecijanske komisije i prioritetnim uslovima Evropske unije kojima se zahtijevaju jača garancije nezavisnosti pravosuđa. VSTS, kao nezavisni i samostalni organ koji upravlja pravosuđem, mora se ojačati dodatnim garancijama nezavisnosti, dok se inicijativama za stvaranje novih tijela na entitetskom nivou osujećuju takvi naponi. TI BiH već dugo ukazuje na probleme političkog uticaja na pravosuđe u BiH i potrebu sveobuhvatne reforme, jačanja nezavisnosti i odgovornosti, ali umjesto toga **vlasti u Republici Srpskoj nastoje potpunim urušavanjem pravnog poretka stvoriti haos i neizvjesnost, što bi imalo katastrofalne posljedice po sve procese u državi, osnovna prava građana i funkcionisanje svih institucija. Umjesto da se donosioci odluka bave Zakonom o VSTS-u, koji je u zakonodavnoj proceduri pred Parlamentarnom skupštinom BiH, bave se donošenjem zakona koji je prijetnja po pravnu sigurnost i koji će još više udaljiti BiH u procesu evrointegracija.**

TI BiH upozorava da Nacrt Zakona o VSTS-u Republike Srpske nije objavljen na službenom sajtu NS RS, da je široj javnosti nepoznat sadržaj nacrtu, da je javnost o nacrtu saznala putem nezvaničnih izvora, i to nekoliko dana prije sjednice, te da nije izvršena procjena uticaja donošenja ovakvog zakona.

Stvaranje paralelnih institucija za nadzor nad pravosuđem, a sve pod krinkom nacionalnog interesa, zapravo je usmjereno na stvaranje privatne države i destabilizaciju s ciljem jačanja pozicije vladajućih stranaka. TI BiH stoga poziva poslanike u NSRS na odgovornost koju imaju prema građanima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine i apeluje da sagledaju posljedice uspostavljanja ovakvih institucija i gubitke koje će proizvesti zbog pravne nesigurnosti i paralize institucija, a predlagače da povuku Nacrt Zakona o VSTS-u i da daju svoj doprinos reformama u pravosuđu prijedlozima koji poštuju osnovne pravne principe.